

**Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätös jatkoselvitykseen ryhtymisestä
yrityskauppa-asiassa L&T Ympäristöpalvelut Oy / Stena Recycling Oy:n
kuormalavaliiketoiminta**

Sisällys

1	Asia.....	3
2	Asian vireilletulo	3
3	Ratkaisu.....	3
4	Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta.....	3
5	Yrityskauppavalvontaa koskevien säännösten soveltuminen järjestelyyn.....	3
6	Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista ja osapuolten markkina- asemasta	4
6.1	Johdanto	4
6.2	Kuormalavojen kokonaismarkkina.....	5
6.3	Käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen myynti	7
6.4	Käytettyjen puisten EUR-lavojen myynti	8
6.5	Käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen osto	8
6.6	Käytettyjen puisten EUR-lavojen osto	9
7	Yrityskaupan kilpailuvaikutukset.....	10
7.1	Ilmoittajan näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista	10
7.2	KKV:n alustava arvio yrityskaupan kilpailuvaikutuksista	11
8	Johtopäätös.....	12
9	Sovelletut säännökset	13
10	Muutoksenhaku	13
11	Lisätiedot	13

1 Asia

Jatkoselvitykseen ryhtyminen yrityskauppa-asiassa L&T Ympäristöpalvelut Oy / Stena Recycling Oy:n kuormalavaliiketoiminta.

2 Asian vireilletulo

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV" tai "virasto") on 24.1.2025 ilmoitettu järjestely, jossa L&T Ympäristöpalvelut Oy ("L&T" tai "ilmoittaja") hankkii Stena Recycling Oy:n ("Stena") kuormalavaliiketoiminnan ("kohde").

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ryhtyy asiassa kilpailulain (948/2011) 26 §:n 1 momentin nojalla jatkoselvitykseen, jossa tutkitaan, estääkö käsiteltävänä oleva yrityskauppa kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.

4 Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta

- L&T Ympäristöpalvelut Oy** on osa Lassila & Tikanoja -konsernia, joka toimii kiertotalous- ja kiinteistöliiketoiminnoissa Suomessa ja Ruotsissa. Konsernin kuormalavaliiketoimintaa harjoitetaan L&T Ympäristöpalvelut Oy:n kautta. L&T ostaa ja myy puusta valmistettuja uusia ja käytettyjä EUR-, FIN-, CP- ja kertakuormalavoja ja muovilavoja sekä kuormalavoihin liittyviä oheistuotteita.¹ Tämän lisäksi L&T tarjoaa muiden omistamien kuormalavojen hallinnointi- ja ylläpito-palveluita Suomessa.
- Stena Recycling Oy:n kuormalavaliiketoiminta**² ostaa ja myy puusta valmistettuja uusia ja käytettyjä EUR-, FIN-, CP- ja kertakuormalavoja ja muovilavoja sekä kuormalavoihin liittyviä oheistuotteita. Tämän lisäksi Stenan kuormalavaliiketoiminta tarjoaa kuormalavojen hallinnointipalvelua, kuormalavojen vuokrauspalvelua, sekä vähäisessä määrin korjauspalveluita kolmansille.

5 Yrityskauppavalvontaa koskevien säännösten soveltuminen järjestelyyn

- Kilpailu- ja kuluttajavirastolle toimitetun yrityskauppailmoituksen mukaan L&T Ympäristöpalvelut Oy ostaa Stena Recycling Oy:ltä tämän

¹ Kuormalavalla tarkoitetaan tavarankuljetuksessa ja varastoinnissa käytettävää määräkokoista puusta tai muusta materiaalista valmistettua matalaa lavaa.

² Stena Recycling Oy on osa ruotsalaista Stena-konsernia ja se tarjoaa yrityksille kierrätys-, jätehuolto- ja kiertotalouspalveluita. Stenan kuormalavaliiketoimintaa on harjoitettu aiemmin Encore Ympäristöpalvelut Oy:n (ja tätä ennen Paperinkeräys Oy:n) kautta, joka sulautui Stenaan 31.8.2024. Sulautumisen jälkeen kuormalavaliiketoiminta on jatkunut Stenan nimissä.

kuormalavaliiketoiminnan. Järjestelyssä on kyse kilpailulain 21 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesta liiketoiminnan hankkimisesta.

4. Lassila & Tikanoja -konsernin Suomesta kertynyt liikevaihto vuonna 2023 oli 645,3 miljoonaa euroa. Stenan kuormalavaliiketoiminnan Suomesta kertynyt liikevaihto vuonna 2023 oli [...] miljoonaa euroa. Koska kilpailulain 22 §:n mukaiset liikevaihtorajat ylittyvät, järjestelyyn sovelletaan kilpailulain yrityskaup-pavalvontaa koskevia säännöksiä.
5. Kilpailulain 26 §:n 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto ratkaisee ensi vaiheessa, onko asiassa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Jos Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryhtymisestä 23 työpäivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ryhtyy asiassa jatkoselvitykseen tällä 23 työpäivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta antamallaan päätöksellä.

6 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista ja osapuolten markkina- asemasta

6.1 Johdanto

6. Ilmoittajan mukaan osapuolilla on päällekkäistä liiketoimintaa uusien ja käytettyjen kuormalavojen hankinnan ja myynnin markkinoilla, sillä molemmat osapuolet ostavat ja myyvät kuormalavoja yritysasiakkaille Suomessa.
7. Sekä L&T:n että Stenan tuotevalikoimaan kuuluvat EUR-, FIN-, CP- ja kertakuormalavat sekä muovi- ja erikoismittaiset kuormalavat, samoin kuin kuormalavoihin liittyvät oheistuotteet, kuten lavakaulukset, kannet, pohjat ja jakajat. Yrityskaupan molemmat osapuolet tarjoavat asiakkailleen niin uusia kuin käytettyjä kuormalavoja, vaikkakin molempien osapuolten toiminnan painopiste on käytetyissä kuormalavoissa.
8. Lisäksi yrityskaupan molemmat osapuolet tarjoavat asiakkailleen myös kuormalavakannan hallinnointipalvelua, joka koostuu ilmoittajan mukaan asiakasyrityksen lavavelkasaldon seuraamisesta ja sen edellyttämien kuormalavanoutojen ja -palautusten organisoinnista sisältäen kuormalavojen lajittelun sekä vaurioituneiden kuormalavojen korjauspalvelun.
9. Ilmoittajan mukaan osapuolilla on myös toistensa palveluita täydentävää toimintaa, sillä ilmoittaja tarjoaa kuormalavojen kunnostuspalveluita kolmansille, siinä missä kohde ei juurikaan tarjoa tällaisia palveluita, ja kohde harjoittaa kuormalavojen vuokrausta, jota ilmoittaja ei juurikaan harjoita. Edellä kuvatuista syistä ilmoittaja ei ole tarkastellut kuormalavojen kunnostuspalveluita tai kuormalavojen vuokrausta horisontaalisesti päällekkäisenä liiketoimintana.

6.2 Kuormalavojen kokonaismarkkina

10. Ilmoittajan mukaan kuormalavamarkkinaa tulisi tarkastella kokonaisuutena riippumatta lavamateriaalista tai -tyypistä ja sisältäen sekä uusien että käytettyjen kuormalavojen ja lavatarvikkeiden myynnin, kuormalavojen kunnostuksen, lavakannan hallinnointipalvelut sekä kuormalavojen vuokrauksen (1) kuormalavojen kokonaismarkkina). Ilmoittajan mukaan kuormalavat ovat homogeenisia tuotteita, ja valtaosa kuormalavatoimijoista tarjoaa asiakkailleen samankaltaista tuotevalikoimaa, minkä lisäksi asiakkaan käyttämät tuotteet sekä palvelut ovat täysin toisiaan vastaavia riippumatta siitä, kuka kuormalavan omistaa tai onko kyse uudesta tai käytetystä kuormalavasta.³
11. Ilmoittajan mukaan uusien ja käytettyjen kuormalavojen myyntiä ei ole tarpeen erottaa toisistaan ja niitä tulisi tarkastella osana kuormalavojen kokonaismarkkinaa. Ilmoittajan mukaan ei ole yksilöitävissä selkeitä asiakasryhmiä, jotka esimerkiksi käyttäisivät yksinomaan uusia kuormalavoja, vaan erityiset asiakastarpeet ovat tältä osin asiakaskohtaisia. Vaikka osapuolten painopiste on käytetyissä kuormalavoissa, ne ostavat uusia pussia kuormalavoja uusien kuormalavojen valmistajilta voidakseen tarjota asiakkailleen kattavan kuormalavavalikoiman. Vastaavasti myös uusien puisten kuormalavojen valmistajat tarjoavat asiakkailleen täyttä tuotevalikoimaa ja myyvät siten myös käytettyjä kuormalavoja. Ilmoittajan mukaan uusien puisten kuormalavojen valmistajia on Suomessa runsaasti, esimerkiksi Versowood Oy, Earthpac Oy, Oplax Oy ja Parlava Oy.
12. Ilmoittajan mukaan myös kuormalavojen vuokrausta tulisi tarkastella osana kuormalavojen kokonaismarkkinaa, sillä ilmoittaja katsoo, että asiakkaan käyttämät tuotteet sekä palvelut ovat täysin toisiaan vastaavia riippumatta siitä, kuka kuormalavan omistaa. Näin ollen ilmoittaja on tarkastellut kokonaismarkkinaa sisältäen myös vuokralavatoimijoiden myynnit.
13. Ilmoittajan mukaan eri materiaalista tehtyjä tai erityyppisiä kuormalavoja, kuten esimerkiksi standardisoituja EUR- ja FIN-lavoja eri laatuluokissa ja kertakuormalavoja ei ole tarpeen tarkastella erikseen, vaan kuormalavamarkkinaa tulisi tarkastella kokonaisuutena riippumatta kuormalavojen materiaalista tai niiden tyypistä. Ilmoittajan mukaan käyttötarkoituksen näkökulmasta puu- ja

³ Kuormalavojen kokonaismarkkinan lisäksi ilmoittaja on toimittanut KKV:lle markkinatietoja myös seuraavilla vaihtoehtoisilla markkinasegmenteillä, vaikkakaan ei pidä niitä asianmukaisina kaupan kilpailuvaikutusten arvioinnin kannalta: 2) käytettyjen kuormalavojen myynti ja vuokraus, 3) käytettyjen kuormalavojen myynti, 4) käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen myynti ja vuokraus, 5) käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen myynti, 6) käytettyjen puisten EUR-lavojen myynti ja vuokraus, 7) käytettyjen puisten EUR-lavojen myynti, 8) käytettyjen puisten EUR-kokoisten lavojen myynti, 9) käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen osto sekä 10) käytettyjen puisten EUR-lavojen osto. Ilmoittaja on tarkastellut markkinoita 2–3 sekä valtakunnallisesti että alueellisesti jaoteltuna erikseen Etelä-Suomeen ja Pohjois-Suomeen. Markkinoita 5 ja 7–10 ilmoittaja on tarkastellut osapuolten kuormalavakeskusten sijaintien perusteella jaoteltuna maantieteelliset markkinat edelleen Etelä-Suomeen sekä 150 ja 250 kilometrin toteutuneilla kuljetus- tai siirtoyksiköillä osapuolten kuormalavakeskuksista. Tämä johtuu siitä, että ilmoittajan mukaan kuormalavojen tyypillinen kuljetusmatka on noin 150 kilometriä, mutta tehokkaasti hoidetut kuljetukset mahdollistavat jopa 250 kilometrin kilpailukykyiset kuljetus- tai siirtoyksiköt. Markkinoita 4 ja 6 ilmoittaja on tarkastellut ainoastaan 150 ja 250 kilometrin toteutuneilla kuljetus- tai siirtoyksiköillä osapuolten kuormalavakeskuksista.

muovilavat ovat pääosin toisiaan korvaavia.⁴ Sama koskee ilmoittajan mukaan puusta valmistettuja uusia ja korkean laatuluokan käytettyjä kuormalavoja sekä erikokoisia ja -laatuisia käytettyjä kuormalavoja, kuten esimerkiksi EUR- ja FIN-laadun tai -koon puulavat. Ilmoittajan mukaan A-luokan käytetyt kuormalavat vastaavat käyttötarkoituksensa näkökulmasta uusia kuormalavoja, vaikkakin uudet kuormalavat ovat A-luokan käytettyjä kuormalavoja jonkin verran kalliimpia. Vastaavasti EUR- ja FIN-lavat vastaavat ilmoittajan mukaan käyttötarkoitukseltaan toisiaan, vaikka FIN-lavat ovat EUR-lavoja hieman kalliimpia.

14. Ilmoittajan mukaan kuormalavojen kokonaismarkkina ja sen alasegmentit ovat laajuudeltaan kansalliset, mutta se on toimittanut KKV:lle markkinatietoja myös kapeammalla maantieteellisellä jaottelulla. Ilmoittaja on tarkastellut kuormalavojen kokonaismarkkinaa valtakunnallisesti sekä alueellisesti tarkastelemalla erikseen Etelä-Suomea (L&T:llä on kuormalavakeskus Järvenpäässä ja Stenalla kuormalavakeskukset Klaukkalassa ja Liedossa) ja Pohjois-Suomea (L&T:llä on kuormalavakeskus Oulussa). Ilmoittajan mukaan Etelä- ja Pohjois-Suomen rajan voidaan katsoa kulkevan Jyväskylän korkeudella.
15. Ilmoittajan mukaan kuormalavojen kokonaismarkkina on hyvin pirstaloitunut, ja pienemmistä toimijoista suuri osa toimii alueellisesti. Esimerkiksi Etelä-Suomessa toimii ilmoittajan mukaan lukuisia kilpailijoita, ja tällaiset pienemmät, asiakasta lähellä olevat alueelliset toimijat, joilla on tyypillisesti noin 15 000–20 000 kuormalavan varasto, ovat kapasiteetiltaan täysin relevantteja kilpailijoita yrityskaupan osapuolille, kun huomioidaan kuljetuskustannusten suhteellisen suuri merkitys. Ilmoittajan mukaan pienempien kuormalavatoimijoiden kevyempi kustannusrakenne tekee niistä hyvin kilpailukykyisiä toimijoita markkinoilla, ja ne pystyvät usein kilpailemaan hinnalla suurempia kuormalavatoimijoita vastaan ja pääsevät monesti vähintään osatoimittajaksi, vaikka niiden volyymit eivät riittäisikään asiakkaan koko tarpeeseen.
16. Ilmoittaja katsoo, että suuremmat asiakkaat pyytävät tarjouksia kaikilta alueellaan toimivilta kuormalavatoimijoilta ja ovat valmiita valitsemaan pienemmän toimijan joko kokonais- tai osatoimittajaksi, sillä usean palveluntarjoajan käyttäminen samoin kuin kuormalavatoimittajan vaihtaminen on asiakkaalle kuormalavojen homogeenisyydestä ja kuormalavatoimijoiden lukuisuudesta johtuen helppoa. Ilmoittajan mukaan suuret tavarantoimittajayritykset myös tyypillisesti kilpailuttavat kuormalavojen ostosopimuksensa 1–2 vuoden välein. Lisäksi ilmoittaja katsoo, ettei alalle tulolle ole esteitä.
17. Ilmoittajan mukaan kuormalavojen kokonaismarkkinan koko Suomessa vuonna 2023 oli 200 miljoonaa euroa, josta ilmoittajan markkinaosuus oli [5–10] % ja kohteen [5–10] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [10–20] %. Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimmät kilpailijat kuormalavojen

⁴ Ilmoittajan mukaan osapuolten toiminnassa muiden kuin puu- ja muovilavojen merkitys on marginaalinen, eivätkä yrityskauppailmoituksessa annetut markkinaosuustiedot sisällä muista materiaalista valmistettuja kuormalavoja.

kokonaismarkkinalla vuonna 2023 Suomessa olivat Versowood Oy, Earthpac Oy, Oplax Oy, CHEP Scandinavia B.V. ja Parlava Oy.

18. Ilmoittajan mukaan kuormalavojen kokonaismarkkinan koko Etelä-Suomessa vuonna 2023 oli 160 miljoonaa euroa, josta ilmoittajan markkinaosuus oli [5–10] % ja kohteen [5–10] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [10–20] %.
19. Ilmoittajan mukaan kuormalavojen kokonaismarkkinan koko Pohjois-Suomessa vuonna 2023 oli noin 40 miljoonaa euroa, josta ilmoittajan markkinaosuus oli [0–5] % ja kohteen [0–5] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [5–10] %.

6.3 Käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen myynti

20. Kuormalavojen kokonaismarkkinan lisäksi ilmoittaja on toimittanut KKV:lle markkinatietoja muun muassa käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen myynnin markkinasegmentiltä, vaikkakaan ilmoittaja ei pidä sitä asianmukaisena kaupan kilpailuvaikutusten arvioinnin kannalta.
21. Ilmoittaja on tarkastellut markkinaosuuksia maantieteellisesti koko Suomen laajuisesti sekä erikseen Etelä-Suomen osalta. Lisäksi markkinaosuuksia on tarkasteltu 250 kilometrin ja 150 kilometrin kuljetusmatkoilla osapuolten kuormalavakeskuksista. Markkinasegmentti sisältää ainoastaan käytettyjen kuormalavojen myynnin, eikä se sisällä uusia kuormalavoja, lavatarvikkeita tai kunnostuspalveluita.

Käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen myynnin markkina vuonna 2023						
	Koko Suomi	Etelä-Suomi	250 km Järvenpäästä / Klaukkalasta	150 km Järvenpäästä / Klaukkalasta	250 km Liedosta	150 km Liedosta
L&T	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[20–30] %
Stenan kuormalavaliiketoiminta	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	[0–5] %	[5–10] %
Yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus	[20–30] %	[20–30] %	[30–40] %	[20–30] %	[10–20] %	[20–30] %
Markkinan koko (milj. euroa)	55	47,3	42	31	25,3	11,1

22. Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimmät kilpailijat käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen myynnin markkinalla vuonna 2023 Suomessa olivat Kiertopakkaus Oy, Pallet Partner avoin yhtiö, Suomen Lavacenter Oy, Lavapörssi Oy ja Rixite Oy.

6.4 Käytettyjen puisten EUR-lavojen myynti

23. Lisäksi ilmoittaja on toimittanut KKV:lle markkinatietoja käytettyjen puisten EUR-lavojen myynnin markkinasegmentiltä, vaikkakaan ilmoittaja ei pidä sitä asianmukaisena kaupan kilpailuvaikutusten arvioinnin kannalta.
24. Ilmoittaja on tarkastellut markkinaosuuksia maantieteellisesti koko Suomen laajuisesti sekä erikseen Etelä-Suomen osalta. Lisäksi markkinaosuuksia on tarkasteltu 250 kilometrin ja 150 kilometrin kuljetusmatkoilla osapuolten kuormalavakeskuksista. Markkinasegmentti sisältää ainoastaan käytettyjen kuormalavojen myynnin, eikä se sisällä uusia kuormalavoja, lavatarvikkeita tai kunnostuspalveluita.

Käytettyjen puisten EUR-lavojen myynnin markkina vuonna 2023						
	Koko Suomi	Etelä-Suomi	250 km Järvenpäästä / Klaukkalasta	150 km Järvenpäästä / Klaukkalasta	250 km Liedosta	150 km Liedosta
L&T	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %
Stenan kuormalavaliiketointa	[20–30] %	[20–30] %	[20–30] %	[10–20] %	[0–5] %	[0–5] %
Yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus	[30–40] %	[30–40] %	[20–30] %	[20–30] %	[10–20] %	[20–30] %
Markkinan koko (milj. euroa)	35,4	31,8	29,2	21,2	14	9,3

25. Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimmät kilpailijat käytettyjen puisten EUR-lavojen myynnin markkinalla vuonna 2023 Suomessa olivat Kiertopakkaus Oy, Pallet Partner avoin yhtiö, Suomen Lavacenter Oy, Lavapörssi Oy ja Rixite Oy.

6.5 Käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen osto

26. Yrityskaupan molemmat osapuolet ostavat kuormalavoja. Ilmoittaja on KKV:n pyynnöstä toimittanut tietoja myös kuormalavojen ostomarkkinoilta. Ilmoittaja on tarkastellut erikseen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen ostomarkkinaa sekä puisten EUR-lavojen ostomarkkinaa. Ilmoittaja on tarkastellut markkinaosuuksia maantieteellisesti koko Suomen laajuisesti sekä erikseen Etelä-Suomen osalta. Lisäksi markkinaosuuksia on tarkasteltu 250 kilometrin ja 150 kilometrin kuljetusmatkoilla osapuolten kuormalavakeskuksista. Ilmoittajan mukaan kyseiset ostomarkkinat sisältävät ainoastaan käytettyjen kuormalavojen oston, eivätkä ne sisällä uusia kuormalavoja, lavatarvikkeita tai kunnostuspalveluita.
27. Ilmoittaja on tarkastellut ostomarkkinoiden markkinaosuuksia sekä myynnin arvoon että volyyymiin perustuen, sillä pelkkien myynnin arvojen perusteella

laskettujen markkinaosuuksien tarkastelu saattaisi ilmoittajan käsityksen mukaan antaa vääristyneen kuvan markkinatilanteesta. Ilmoittajan mukaan osapuolten markkinaosuudet ovat vuosina 2022–2023 matalammat, mikäli markkinaosuuksia tarkastellaan ostettujen kuormalavojen volyyymiin perustuen eikä arvoon perustuen. Ilmoittajan mukaan ero johtuu poikkeuksellisesta markkinatilanteesta vuosina 2022–2023 yhdistettynä suurten tavarantoimittaja-asiakkaiden vahvaan neuvotteluvoimaan ja ostosopimusten kilpailutusyhteyksiin. Ilmoittaja katsoo, että vuonna 2024 markkinatilanne vaikuttaisi palanneen normaaliin.

Käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen ostomarkkina vuonna 2023						
	Koko Suomi	Etelä-Suomi	250 km Järvenpäästä / Klaukkalasta	150 km Järvenpäästä / Klaukkalasta	250 km Liedosta	150 km Liedosta
Yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen ostomarkkinalla (arvo)	[40–50] %	[40–50] %	[40–50] %	[50–60] %	[10–20] %	[20–30] %
Markkinan koko (arvo, milj. euroa)	21	19	15,9	14,2	6,8	3,7
Yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen ostomarkkinalla (volyymi)	[20–30] %	[20–30] %	[20–30] %	[20–30] %	[10–20] %	[10–20] %
Markkinan koko (volyymi, kpl)	10 530 563	9 341 849	7 317 690	6 462 614	222 527	2 310 527

28. Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimmät kilpailijat käytettyjen puisten EUR-, FIN- ja kertalavojen ostomarkkinalla vuonna 2023 Suomessa olivat Kiertopakkaus Oy, Pallet Partner avoin yhtiö, Suomen Lavacenter Oy, Lavapörssi Oy ja Rixite Oy.

6.6 Käytettyjen puisten EUR-lavojen osto

29. Ilmoittaja on tarkastellut erikseen myös puisten EUR-lavojen ostomarkkinaa. Ilmoittaja on tarkastellut markkinaosuuksia maantieteellisesti koko Suomen laajuisesti sekä erikseen Etelä-Suomen osalta. Lisäksi markkinaosuuksia on tarkasteltu 250 kilometrin ja 150 kilometrin kuljetusmatkoilla osapuolten kuormalavakeskuksista. Ilmoittajan mukaan kyseinen ostomarkkina sisältää ainoastaan käytettyjen kuormalavojen oston, eikä ne sisällä uusia kuormalavoja, lavatarvikkeita tai kunnostuspalveluita.

Käytettyjen puisten EUR-lavojen ostomarkkina vuonna 2023						
	Koko Suomi	Etelä-Suomi	250 km Järvenpäästä / Klaukkalasta	150 km Järvenpäästä / Klaukkalasta	250 km Liedosta	150 km Liedosta
Yrityskaupan osa- puolten yhteenlaskettu markkinaosuus käytettyjen puisten EUR-lavojen osto (arvo)	[40–50] %	[40–50] %	[50–60] %	[50–60] %	[10–20] %	[10–20] %
Markkinan koko (arvo, milj. euroa)	15,6	14,9	12,3	11,4	4,6	2,6
Yrityskaupan osa- puolten yhteenlaskettu markkinaosuus käytettyjen puisten EUR-lavojen osto (volyymi)	[30–40] %	[30–40] %	[40–50] %	[40–50] %	[10–20] %	[10–20] %
Markkinan koko (volyymi, kpl)	4 149 713	3 818 289	3 086 400	2 782 858	1 465 800	812 800

30. Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimmät kilpailijat käytettyjen puisten EUR-lavojen ostomarkkinalla vuonna 2023 Suomessa olivat Kiertopakkaus Oy, Pallet Partner avoin yhtiö, Suomen Lavacenter Oy, Lavapörssi Oy ja Rixite Oy.

7 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

7.1 Ilmoittajan näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

31. Ilmoittajan mukaan ilmoitettu yrityskauppa ei olennaisesti estä tehokasta kilpailua millään markkinalla Suomessa. Yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus jää ilmoittajan mukaan ostomarkkinoita lukuun ottamatta markkinamäärittelystä riippumatta maltilliseksi, korkeimmillaankin vain noin [30–40] % käytettyjen kuormalavojen myynnin segmentillä Etelä-Suomen alueella, eivätkä ostomarkkinoilla tällä hetkellä vallitsevat melko korkeat markkinaosuudet todellisuudessa osoita yhteenliittymän markkinavoimaa.
32. Ilmoittajan mukaan markkinamäärittelystä riippumatta markkinalle ja osapuolten päällekkäisille toiminta-alueille jää yrityskaupan jälkeenkin lukuisia kilpailevia toimijoita. Lisäksi ilmoittaja katsoo, että kuormalavatoimittajan vaihtaminen on nopeaa ja helppoa ja että kuormalavoja käyttäville yrityksille jää yrityskaupan jälkeenkin runsaasti vaihtoehtoja, mikäli osapuolten yhteenliittymä yrityskaupan jälkeen yrittäisi nostaa myymiensä kuormalavojen hintaa taikka laskea ostamiensa kuormalavojen hintaa.
33. Käytettyjen kuormalavojen myynnin markkinoilla toimiminen ilmoittajan mukaan edellyttää, että kuormalavatoimija saa ostettua markkinoilta kuormalavoja edelleenmyytäväksi. Tästä seuraa, että suurimmilla

tavarantoimittajayrityksillä on merkittävää markkinavoimaa suhteessa kuormalavayrityksiin. Ilmoittajan arvion mukaan käytettyjen kuormalavojen markkinoiden toimijoista ainakin Kiertopakkaus Oy:llä, Pallet Partnerilla (avoin yhtiö), Suomen Lavacenter Oy:llä, Lavapörssi Oy:llä ja Kuormalavakeskus Oy:llä on tarvittavat valmiudet kierrättää ja korjata Suomen suurimpien tavarantoimittajayritysten kuormalavoja sekä tarjota niille niiden mahdollisesti tarvitsemaa kuormalavojen ja lavavelkojen hallinnointipalvelua taikka vähintäänkin riipeästi laajentaa toimintaansa tarvittavalle tasolle. Myöskään alalle tulolle ei ole ilmoittajan mukaan esteitä.

34. Poikkeuksellinen markkinatilanne vuosina 2022–2023 vaikutti ilmoittajan mukaan etenkin yrityskaupan osapuolten ostohintoihin ja sitä kautta markkinaosuuksiin osapuolten tavarantoimittaja-asiakkaiden vahvan neuvotteluvoinman ja pitkien hinnantarkistussykliin vuoksi. Näin ollen ostomarkkinoilla osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ilmoittajan mukaan siten osaltaan seurausta vuosien 2022–2023 poikkeuksellisista markkinaolosuhteista, eikä se ole osoitus markkinavoimasta. Ilmoittaja katsoo, etteivät osapuolet tosiasiasa kykene laskemaan ostohintojaan taikka heikentämään ostoehtojaan suhteessa tavarantoimittajayrityksiin. Markkinoilla on ilmoittajan mukaan paljon muitakin kuormalavayrityksiä, jotka tarvitsevat kuormalavoja tuotantopanoksenaan myydäkseen niitä edelleen. Huonontamalla tavarantoimittajayritysten kanssa käytössä olevia ostoehtoja, osapuolet vaarantaisivat ilmoittajan mukaan oman toimintansa myyntimarkkinalla.
35. Ilmoittaja pitää yrityskauppaa asiakkaiden kannalta positiivisena asiana. Yrityskaupalla tavoitellaan ilmoittajan mukaan kustannussäästöjä toiminnan tehostuessa ja kuormalavojen kuljetusvälimatkojen pienentyessä, mikä mahdollistaa kilpailukykyisemmän hinnoittelun.

7.2 KKV:n alustava arvio yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

36. Asian selvitysvaihe huomioiden KKV ei ota tässä päätöksessä täsmällisesti kantaa relevanttien markkinoiden määrittelyyn tai yrityskaupan kilpailuvaikutuksiin. Virasto ei myöskään käsittele kaikkia mahdollisia relevantteja markkinoita, joihin voi liittyä kilpailuhuolia. KKV:n näkemykset yrityskaupan kilpailuvaikutuksista ovat alustavia, eivätkä ne muodosta tyhjentävää kuvausta mahdollisista kilpailuongelmista.
37. KKV on tutkinnan ensimmäisessä vaiheessa kuullut markkinatoimijoita, kuten osapuolten tärkeimpiä asiakkaita, kilpailijoita ja tavarantoimittajia lausuntopyyntöillä. Usea viraston kuulema markkinatoimija suhtautui ilmoitettuun järjestelyyn neutraalisti. Monet lausunnonantajat esittivät kuitenkin ilmoittajan esittämästä poikkeavia näkemyksiä markkinamäärittelystä ja toivat esiin huolen siitä, että yrityskauppa johtaisi kahden suurimman toimijan yhdistymiseen ja kilpailun vähenemiseen sekä haitallisiin kilpailuvaikutuksiin, kuten esimerkiksi haitallisiin hintavaikutuksiin, käytettyjen kuormalavojen oston ja myynnin markkinoilla sekä kuormalavojen korjauspalveluiden markkinalla.

38. Viraston alustavien havaintojen perusteella ei ole selvää, että kuormalavamarkkinaa tulisi ilmoittajan esittämällä tavalla tarkastella kokonaisuutena. Usean lausunnonantajan mukaan uusien ja käytettyjen kuormalavojen ostoa ja myyntiä tulisi tarkastella erikseen erityisesti siitä syystä, että uudet ja käytetyt kuormalavat eivät ole asiakkaan näkökulmasta keskenään korvaavia tuotteita kuormalavojen hintaeron vuoksi. Eräiden lausunnonantajien mukaan kertakuormalavoja ei tulisi tarkastella yhdessä EUR- ja FIN-lavojen kanssa, sillä ne eivät ole ominaisuuksiltaan tai käyttötarkoitukseltaan keskenään korvattavissa. Usean lausunnonantajan mukaan kuormalavojen vuokrauspalvelua ei tulisi myöskään tarkastella yhdessä kuormalavojen myynnin kanssa erityisesti siitä syystä, ettei kuormalavojen vuokraus ole kaikille asiakkaille mahdollinen tai kustannustehokas vaihtoehto.
39. Lausuntopalautteen perusteella on myös mahdollista, että kuormalavamarkkinoiden maantieteellinen markkina saattaa olla ilmoittajan esittämää kaapeampi. Osa lausunnonantajista on katsonut maantieteellisen markkinan olevan luonteeltaan korkeintaan alueellinen tai jopa paikallinen.
40. Ilmoittajan toimittamien markkinatietojen perusteella yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus nousisi käytettyjen kuormalavojen myynnin markkinalla ja sen tarkemmilla tarkasteluilla korkeaksi ja keskittymästä muodostuisi markkinajohtaja usealla markkinasegmentillä. Tarkasteltaessa käytettyjen kuormalavojen ostomarkkinaa yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus nousee korkeaksi ilmoituksessa esitellyillä tarkastelutavoilla.
41. Usea lausunnonantaja on nostanut esiin huolen siitä, että käytettyjen kuormalavojen markkinassa toimivat pienet yritykset eivät ole usean asiakkaan näkökulmasta varteenotettava vaihtoehto suurille toimijoille. Erään lausunnonantajan mukaan kuormalavamarkkinoita tulisi tarkastella erikseen suurasiakassegmentissä, sillä pienimmät kuormalavatoimittajat eivät ole suurille asiakkaille relevantteja vaihtoehtoja.
42. Lausuntopalaute ja viraston alustavat selvitykset huomioiden KKV katsoo, että yrityskauppa saattaa estää tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Jatkokesittelyssä on tarpeen selvittää tarkemmin relevantit tuote- ja maantieteelliset markkinat. Lisäksi on tarpeen selvittää osapuolten markkina-asemaa ja kilpailun läheisyyttä sekä mahdollisia osapuolten markkinavoimaa tasapainottavia tekijöitä.

8 Johtopäätös

43. Edellä kuvatuin perustein Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää yrityskaupan kilpailuvaikutusten selvittämisen jatkamista tarpeellisena.
44. KKV:n alustavan tarkastelun perusteella yrityskauppa saattaa aiheuttaa haitallisia kilpailuvaikutuksia erityisesti käytettyjen kuormalavojen oston ja myynnin markkinoilla, suurille yrityksille myytävien kuormalavojen ja kuormalavapalveluiden markkinoilla sekä suurilta tavarantoimittajilta ostettavien

kuormalavojen ostomarkkinalla Suomessa tai niiden oleellisella osalla. Lisäksi yrityskaupan kilpailuvaikutuksia muilla mahdollisilla markkinoilla on edelleen selvitettävä. Yrityskaupan kilpailuvaikutusten yksityiskohtainen tutkiminen jatkokoselvityksessä on aiheellista.

9 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24 ja 26 §.

10 Muutoksenhaku

Kilpailulain 49 a §:n perusteella yrityskaupan ilmoittaja ei saa hakea muutosta tähän päätökseen valittamalla.

11 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa erityisasiantuntija Sara Aronen, puhelin 029 505 3057, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtaja Timo Mattila

Erityisasiantuntija Sara Aronen